

og Oli »Social-Demokraten« í felag.

Nú liggur nær við at halda, at socialismen er komin í fyrsta sinn til Føroya við harra Ludvig Poulsen og ikki eftir ár 1900, sum fólk vilja vera við. Men søgan verður væl skjótt granskað. Socialistar hava altso báðum hesum monnum mangt gott at takka fyri.

Oli var góður, tryggur og áhyggjuligur partamaður.

Oli var gudrokin maður og kom fyri nøkrum árum til hina katólsku kirkjuna.

4. august 1930.

N. A. Eidesgaard.

Verðaldarumstøðan.

Krigssvandin lútur. Eingin av stórmáttum torir at slekka tað minsta í teirri ódøglugu kriggsdubbingini. Allir vilja standa fyrireikaðir at taka móti brestinum. Hann kann bresta á hvørja løtu. Og hann kemur helst sum tjóvur á nátt. Og hann má koma, siga teir konu. All tað upphópaða spreingievíni má fylla av. Nervurnar verða meir og meir spentar fyri hvønn dagin, ið gongur, at tann dagur m á koma, tá ið tær sláa »klikk« og ikki orka longur at stýra sær, men lata fara av gekkinum niður á perluna, ið festir í krúttunnuna ið verður spreingja alla »civilisatiónina« í sor. Men enn royna menn innafyrir demokratið at stýra sær og vera rógir. Enn royna teir at slekka tann neista, ið einræðslondini lata fúka kring heimín. Enn gera teir tað. Higartil hevur tað eydnast — men hvussu leingi klára teir tað?

Kina—Japanstriðið stendur enn við og harðnar í hvørjum. — Japan sýnir nú tekin til at vilja taka rovkleur sínar aftur frá innlandinum. Bógir er við at gerast ov spentur fyri hesar smáu, men blóðtýrstandi krigssmánu. Amerika hevur sett teim »boykotingarnevan« fyri nesarnar. Teir hótta við at slíta allan handil við teir. Hetta tola Japanarnir valla. Teir hava fingið meginpartin av tí innflutta ráevninum, teir nýta til kriggsfórslu, frá Amerika. Frá Englandi kunna teir ikki vænta sær stórar sómdir, so illa teir hava farið fram móti teim í Tientsi — og hvaðan skulu teir so fáa tey minstú ráevnini. Hini aksalondini, Italia og Týskland, hava nóg mikið við sínar egnu trupulleikar við at fáa ráevni til kriggsdubbingina hjá teim sjálvum. Rusland og Frakland standa ikki á tøm fyri at hjálpa Japanarunum.

Bara nú Amerika ikki slekkar! Gera teir tað, at teir seta har móti hørðum á henda hátt, er vón fyri, at Japan verður at moyrkna og lata Kina fáa frið.

Danzig dubbar seg framvegis av allari orku, siga tíðindini. Týskarnir fyriskipa hesari dubbing, og nógvir av Týsklands hægstu monnum hava verið og vitjað Danzig og hildið osandi kriggstalur. Í hesum bý verður

stemningurin meiri og meiri at koma uppá kók — og hann kann koka yvir, áðrenn nakar veit av. »Vit hava lagt Danzigs sjálvbjargni í hendur Hitlers, okkara stóra forara,« siga nazistarnir í Danzig. »Ta løtu, tá ið forari okkara gevur okkum boð um at leggja út í orrustu og kvetta hilt pólska trúla-bandid, gera vit tað, hvør einasti av okkum.« Nær verður Hitler at geva Danzigmønnum kriggsboðini? Tað er tann stóri spurningurin. Og tá ið hann ger tað, verður verðaldarbandur. Tí bæði Frakland, England og Rusland standa búgvín at leggja á kroppin á Týskinum, um hann rorir Danzig ella á annan hátt nervar Pólin.

Rekur tað móti nýggjari kollvelting í Spania, spyrja menn. Tíðindini koma haðani um, at aksaofficerarnir — soleiðis nevast teir, ið eru ímóti, at kongurin Alfons skal koma aftur, og sum halda fast um kravið, at Spania skal binda kriggsband við Italia og Týskland — og officerar, generálar og hópur av fólk, ið vilja innføra kongdomi aftur, eru brostnir saman í hart stríð, ið viðhvort hevur fingið kanónurnar at lala. Franco, einræðsharrin og fólkafrelsis-kúgarin, heldur við kongsmønnum, sigst, og skal hann hava sett ymsar av aksamønnum fastar.

Umboðsmenn fyri arbeidara-flokkarnir í Norðanlondum hava í summar verið í Íslandi til samráðingar um arbeidaraforsturnar spurningar. Fyri Danir mótti flokksformaðurin Hedtoft Hansen og skrivari arbeidarameginfelagsins í Danmark, Berg. Hetta er á fyrsta sinni, at arbeidaraflokkarnir hava hildið norðurlenska »arbeidarakongress« í Íslandi. Stauning var eisini á hesum fundum og flutti røður. Allir røðarnir á fundinum vóru samdir um, at hin norðurlenska arbeidaraforstúrin eigur at halda fast við ta stevnu og tann arbeidshátt, ið flokkarnir hava haft, og sum hevur sýnt seg at verið til so stórt gagn og so stóran framburð og menning fyri arbeidaraforstúrdina. Einaræðispolitikkurin, ið ymsar tjóðir hava kjósað tey seinastu árin, varð dømdur sum skaðiligur og stórt afturstig fyri arbeidaraforstúrdina, sum í teim einræðisforstúrd londunum hevur mist talu-, skrivi- og fylkingarfrelsi, og sum tess verri í hesum londum má lúta fyri maktboðum kapitalins og kriggsbólmannna.

Ónglands loftfloti hevur haft stórar loftsfroyndir. Bódnir at skoða hesar royndir vóru mæltir menn innafyrir bæði franska og russiska loftflotan, herin og sjóflotan. Gamelin, hægsti hermaður í Fraklandi, var soleiðis til stæðis, tá ið royndirnar fóru fram.

Russar sigast at hava ta stórstu kriggsmakt í verðini. Hvussu stóra, vita menn ikki víst. Nýliga er komið undan kavi, at russiski flotin til sjós og í luftini er talsterkari enn hin

AKTIESELSKABET FØROYA BANKI

Hovedkontor:
THORSHAVN

Stiftet 1906.

Afdeling:
TRANGISVAAG

AKTIEKAPITAL OG RESERVER KR. 900.000.

Bankforretninger af enhver Art udføres.

Kontortid 11—3. Lørdag 11—2.

FØROYA VANLUKKUTRYGGING

Skal nakar vanlukkutryggja seg sjálvan ella onnur, boða frá vanlukkutryggingi ella fáa skil uppá annað vanlukkutrygging viðvikandi og situr ov óhøgliga fyrri til at kunna venda sær beinleiðis til tryggingina, vil hann hjá einumhvørjum av umboðsmønnum fáa lagt sær lag á og eisini fáa gildið limagjald sít.

Umboðsmenn eru:

B. Mortensen, sóknarfúti, suðuri í Vági.
K. Djurhuus, sýslumaður, á Tvøroyri.
H. Edw. Hjal, brevasavnari, á Sandi.
Chr. Larsen, sýslumaður, í Sørvági.
H. Nolso, kassameistari, í Vestmanna.
S. P. úr Konoy, lærari, við Gøtugjógv, og
A. Ellingsgaard, brævasavnari, á Eiði.
Haakon Hansen, sýslumaður, Klakksvík.

Ótryggaður maður gløymir skyldu sína móti sær sjálvum, konu og bornum ella øðrum, hann hevur ábyrgdina av, og er harfyri ikki fullgóður samfelagslimur. Hugsid tí um trygging, áðrenn ov seint er!

Brugte Militærstøvler

med lange Skaffer, reparerede og med gode, tykke Saaler kun 4½ Kr pr. Par. Gode, reparerede Marinesko med tykke Saaler kun 4 Kr. pr. Par. Forsendes portofrit pr. Postoprævnig. Skriv i Dag. Støvlelageret, Nørresundby.

týski og ítalski tilsamans.

Rusland er einasta land í Europa, ið er »sjálfvorsýnað« við øllum tí, ið eitt land hevur brúk fyri í einum áralongum kríggi.

Ta stórstu kúvending, ið Ongland og Frakland hava gjørt í teirra »diplomatiska spæli«, er teirra stóða yvir fyri Ruslandi. Áður hjálptu hesi lond teim »hvítu« at berjast móti bolsunum, nú liggja tey flot fyri tí at fáa tað í part við sær, tá verðaldarbardagin brestur á.

Hitler, ið ikki helt eina røðu, uttan hann lovaði at knasa bolsarnar í Ruslandi, er knappliga hildin uppat við at tala móti Moskva. Eisini hann tyktist at hava fingið hug at friggja til Ruslands.

Forfærdeligt Uvej.

har raset i Norge og Danmark i sidste Uge. I Norge har der været, foruden Lyn og Torden af værste Slags, store Oversvømmelser. Flere Mennesker er forulykkede paa Grund af Uvejret. Man gættler paa, at det er Kometen, som Astronomerne behøvede at komme, der har forårsaget Uvejret. Hvorvidt den er kommet Jorden saa nær, som de stjernekyndige påstod, ved vi ikke. Her paa Færøerne har man ikke mærket noget til den. Vi har haft fint Vejr hele den sidste Uge.

Ólavsekuleikirnir.

Kappriðingin. Flestir av riðarunum dugdu ikki at riða kapp. Teir sótu steyrarrettir í saðlinum — tað ger ikki kappriðing; tí tað tekur ov nógvan vind á seg og tarnar hestinum. Tveir vóru tó, ið dugdu væl at riða — tað vóru Kvívikingarnir. Annar fekk eisini 1. premiu. Teir heltu seg fram á hestin soleiðis, at kroppurin ikki kom at taka vind á seg.

Fótbóltsdysturin millum H. B. og T. B. fór fram í ringastu líkindum: regni og ruskevøri. Leikvøllurin var hálur og bleytur. Spælarnir dultu aftur og aftur. Leikurin var so stutt — kundi ikki annað — ikki vakur. Men eyðsýnligt var, at Havnamenn dugdu verri at spæla. Tvøroyramenn vóru kvikari, spældu betri saman — tó minni enn so gott sum ynskiligt. Málmaður teirra var frálikur. Til báðar partar kann sigast: haldið betri pláss, spæli betri saman, gerst fimari at taka boltin og skjótið sikrari!

Kappróðurin fór fram í skilaloysi. Hann kundi kanska ikki annað, so myrkt í mjørka tað var. Men at tann eini báturin kann rógva inn í annan kappandi bát og gera hann lavnan og næstan gera roðarunum størksað — tað er undir allan kritik og skuldi ikki kunna hent í kappleiki. Tilíkt er rátt, og tilíkt má ikki henda aftur!

Hondbóltsdysturin fór síðiliga fram. Ójavnin var ikki stórur. Bæði liðini hava nógvi eftiri enn at læra. — Hondbóltsleikur kann óivað koma til at samla eins stóra interessu og fótbólurin og er avgjort ein av okkara bestu ítróttargreinum.

Svimjingin sýndi, at enn eru Føroyingar stutt komnir í hesi ítróttargrein.

Kapprenningin sýndi eisini, at vit ikki standa frammalaga sum rennarar. Vinnarin, Berg, var skjótur. Heldur hann á á trenna, kann hann verða flokkskjótur. Hann vann eisini í svimjing. Góður boltspælari er hann við. Hann er sostatt ein rættur ítróttarmaður.

Spjótasting og aðrir fríir ítróttir sýndu, at vit í hesum ítróttartættum stóðu á byrjunarstøðini. Men tað er gleðiligt, at vit eisini eru komnir við her, og skylda vit ítróttarinspektorinum stóra tøkk fyri hansara ídna starv fyri ítrótti. Tað er gott og hugnaligt at vita, at vit hava fingið ein so fínan ítróttarman sum harra kennara Petersen til ítróttarforara í Føroyum.

Ísland vorðið summansins miðstöða fyrri Norðurlanda fundir og stevnir.

Tað tykist sum Ísland, okkara frændaland, í summar er vorðið miðstöða fyrri Norðurlandsfundir og stevnir. Aðrastaðni í blaðnum hava vit nógur orð um, at arbeidarnir í Skandinavia hava hildið Norðurlanda felags arbeidarastevnu í Íslandi í summar. Teir eru ikki teir einastu: Norðurlanda háskúlafólk, Norðurlanda sjúkasystrar, Norðurlanda javnaðarmenn hava eisini kjósað sær Ísland til samráðingar og fundarstað í summar. Og allir, ið hava verið haruppi, eru á einum máli um, at Ísland er eitt av teim merkiligastu londum í verðini, bæði hvat ið viðvíkur náttúru, mentan og fólksins arbeids- og skaparmegi.

Fólkatingsmaður Kristmas Møller úttalar til donsk bløð, aftaná at hann hevur verið í Íslandi á turistferð, at hann undrast á, hvussu nógvi hitt íslenska fólkdið hevur orkað at avrika sum sjálvstøðugt fólk. Hann heldur fyri, at Íslendingar sjálvandi sjálvir skulu ráða fyri, um teir aftaná 1940 vilja verða saman við Danmark. Sum Dani vilði hann fegin, um Íslendingar valdu ikki at slíta bandið, ið enn knýtir hitt íslenska og hitt danska ríkið saman.

Sædelighedsforbrydere.

I Radioen og ved de udenlandske Aviser hører man ofte om de skrækligste Ting, der sker overfor Smaapiger, der har dristet sig ud paa egen Haand. Alle vore Læsere har utvivlsomt hørt, hvordan man i Radioen fornylig efterlyste den lille Pige, Gurli, der var taget hjemmefra for at tage imod sine Forældre. Hun var paa Ferie i København. Hendes Forældre var rejst fra Landet for at afhente hende.

Men de saa aldrig deres lille Pige i levende Live igen. Hun var sporløst forsvundet paa Vejen ud til Jernbanestationen. Et vældigt Apparat blev sat i Gang for at opspore hende. Man søgte i flere Dage forgæves. Hele Landet drøftede den lille